

KLAGANDEN

1. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264
2. Jaktkritikerna, 802441-4370
3. DRIS Djurens röst i Sverige, 802512-3624
4. Naturskyddsföreningen i Jönköpings län
5. Nätverket Lo & Varg

MOTPART

Länsstyrelsen i Jönköpings län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jönköpings läns beslut den 12 januari 2021, dnr 218-9019-2020, se bilaga 1

SAKEN

Licensjakt efter lodjur

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Djurens röst i Sveriges (DRIS) och Nätverket Lo & Vargs överklaganden.

Förvaltningsrätten avvisar Jaktkritikernas yrkande om att förvaltningsrätten ska fastställa vad som inte innebär störning för lodjur, med eller utan ungar, som jagas under parningstid.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen i Jönköpings län (länsstyrelsen) har beslutat om licensjakt på högst åtta (8) lodjur, varav högst tre (3) honor i reproduktiv ålder, i länet under perioden från och med den 1 mars 2021 till och med den 31 mars 2021 eller till dess länsstyrelsen avlyser jakten. Skälen för beslutet m.m. framgår av bilaga 1.

Svenska rovdjursföreningen och Jaktkritikerna har var för sig men med likartade skrifter överklagat länsstyrelsens beslut och yrkar att förvaltningsrätten upphäver beslutet. De yrkar även inhibition av beslutet om saken inte är avgjord när jakten startar. De framför i huvudsak följande. Lodjur är ett fredat vilt och får som huvudregel inte jagas enligt svensk lag. Lodjuret är också en strikt skyddad art enligt EU:s art- och habitatdirektiv och kräver särskilt skydd av EU:s medlemsstater, både vad gäller dess bevarandestatus och dess livsmiljö. EU-domstolen har i flera rättsfall påpekat att art- och habitatdirektivets möjligheter till undantag för jakt på strikt skyddade arter ska tolkas mycket restriktivt. De nationella domstolarna ska även tolka EU-rätten fördragskonformt, dvs. beakta både försiktighetsprincipen och proportionalitetsprincipen i sin rättsutövning.

De undantagsbestämmelser som finns i direktivets artikel 16.1.e ska vidare tolkas restriktivt och det är den myndighet som fattat beslutet som har bevisbördan för att de nödvändiga förutsättningarna föreligger för varje undantag. Beslut om undantag kräver dessutom att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Utrymmet för jakt på en strikt skyddad art som lodjur är således så begränsat att det endast kan ske i speciella undantagssituationer. Länsstyrelsen hänvisar i sitt beslut till undantagsbestämmelser i artikel 16.1.e men länsstyrelsen har tolkat undantagsmöjligheten som en allmän rättslig grund för att bedriva ”allmän” jakt i syfte att minska lodjurspopulationen. I länsstyrelsens beslut om licensjakt på lodjur betonas särskilt att sociala, ekonomiska eller kulturella hänsyn ska tillåtas väga tyngre än bevarandeintresset vid en prövning av undantag från det strikta skyddet för de arter som omfattas av direktivet. Att sociala, ekonomiska och kulturella hänsyn ska beaktas nämns i punkt 3 i artikel 2 i art- och habitatdirektivet men det får inte hanteras isolerat från bevarandeintresset. Länsstyrelsen har inte på ett klart, tydligt och underbyggt sätt redovisat vad som är syftet med jakten. Det är således oklart vilket syfte eller mål licensjakten egentligen har enligt länsstyrelsen och hur en eventuell måluppfyllelse ska kunna mätas. Länsstyrelsen har inte heller presenterat rigoröst vetenskapligt stöd för att licensjakt är en ändamålsenlig lösning för att främja t.ex. samexistens mellan människa och lodjur. Länsstyrelsen ”målar upp” en konflikt mellan lodjur och människor som inte finns. Lodjuret har en hög acceptans bland allmänheten.

Lodjur är även klassat som sårbart på senaste rödlistan som publicerades av Artdatabanken vid SLU i april 2020. Som orsaker till rödlistningen nämner Artdatabanken bl.a. att antalet lodjur som fällts lagligt de senaste fem åren har varit omfattande, mellan 86 och 162 djur per år, därutöver dödas också ett 50-tal djur årligen i skyddsjakt och slutligen ytterligare ett antal genom illegal jakt. Lodjuren i Skandinavien har därtill extremt liten genetisk variation. Detta beror på att det är ovanligt att det vandrar in lodjur från Finland. Lodjurspopulationen har minskat sedan licensjakt infördes. Illegal jakt är även en ett allvarligt hot mot arten. Mot bakgrund av att lodjuret är en sårbar art, att stammen har en låg genetisk variation och att illegal jakt på lodjur är ett allvarligt hot mot den svenska populationen kan det starkt ifrågasättas

om lodjurspopulationen har gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen har inte fullgjort sin bevisbörda när det gäller gynnsam bevarandestatus.

Andra alternativa lösningar som t.ex. information till allmänheten, stängsel med rovdjursavvisande stängsel och ersättning vid eventuella skador, är även mer lämpliga än jakt bl.a. på grund av sin generella karaktär och att det skulle kunna tillgodose behoven hos en bredare allmänhet. Skador på tamdjur är även närmast obefintliga i länet. Det saknas således helt behov av licensjakt på lodjur i länet. Jakten riskerar att endast gynna ett fåtal personer inom jägarkåren. Om syftet är att förhindra allvarlig skada på t.ex. boskap kan skydds jakt istället vara en lämplig åtgärd.

Svenska rovdjursföreningen tillägger även följande. Länsstyrelsen utelämnar viktig information i beslutet om bl.a. omfattningen av angrepp som skett av lodjur i området under tidigare år, om hur stora medel som har betalats ut till djurägare för rovdjurs säkra stängsel och om något lodjur fällt genom skydds jakt. Länsstyrelsen har inte heller utvärderat föregående års beslut om licensjakt på lodjur. Lodjuret har varit fredat i Sverige utanför renskötselområdet i 37 år och spridningen söderut har gått mycket långsamt och varit tydlig först under de senaste åren. Det är dessutom en politiskt uttalad målsättning att lodjuret ska tillåtas sprida sig även till södra Sverige.

Jaktkritikerna yrkar dessutom att förvaltningsrätten fastställer vad som inte innebär störning för lodjur, med eller utan ungar, som jagas under parningstid, och tillägger följande. Jakten på lodjur innebär även en störning under parningstid, vilket strider mot bestämmelserna i art- och habitatdirektivet. Lodjurens parningstid infaller i början av mars, vilket också är den tid då ungar fortfarande följer sin mamma. Därtill har hundträning varit lovligt i februari. Det är djupt oetiskt att utsätta lodjuren för drevjakt med hundar och störningar under denna känsliga tid. Rovdjur lockar även en speciell kader av jägare, nämligen troféjägare.

Djurens röst i Sverige (DRIS) har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkar, som det får förstås, att förvaltningsrätten ska inhibera, och upphäva, beslutet. De hänvisar i huvudsak till samma reglering i svensk rätt, EU-rätt och rättspraxis som Svenska rovdjursföreningen och Jaktkritikerna gällande det skydd som lodjuret åtnjuter. Vad gäller sin talerätt tillägger de följande. De har talerätt då föreningen har grundats 2013 och har haft stadga och organisationsnummer sedan 2017. De har över 100 betalande medlemmar samt över 2300 medlemmar som stödjer DRIS syfte sedan 2013 via Facebook. Att neka dem talerätt strider mot EU-rätten, natur- och djurskyddsintressen och Högsta domstolens praxis. DRIS inkommer även med stadgar, protokoll från årsmöte och handlingar som stämplats av Notarius publicus varav det framgår att det intygas av ordföranden i DRIS att föreningen har fått sina stadgar godkända september 2017, ett organisationsnummer av Skatteverket november 2017, att de har mer än 100 betalande medlemmar samt mer än 2300 medlemmar i sin Facebookgrupp.

Naturskyddsföreningen i Jönköpings län har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkar att förvaltningsrätten upphäver beslutet. De anför i huvudsak följande. Lodjursstammen har ökat i länet de senaste åren men ökningen kan inte anses vara stabil. Endast de senaste tre åren har stammen legat över förvaltningsnivån. Målsättningen i förvaltningsplanen borde kräva ett längre tidsintervall. Några intilliggande län i södra förvaltningsområdet har inte nått upp till förvaltningsnivån och nationellt sett har rovdjursstammen minskat de senaste tio åren. Lodjuren har även en viktig del i näringskedjan och bidrar till att upprätthålla ekosystemet. Lodjur ställer inte till med några skador i naturen och det är sällsynt att de skadar tamdjur. Någon jakt bör därför inte ske innevarande säsong. Naturskyddsföreningen i Jönköpings län har även inkommit med protokoll från styrelsemöte och stämma.

Nätverket Lo & Varg har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkar att förvaltningsrätten ska inhibera, och upphäva, beslutet. De anför i huvudsak följande. Att tillåta licensjakt är inte att stabilisera populationen vid länets förvaltningsmål. Lodjuren får då svårt att hitta en partner. Det är olämpligt att lodjur får fällas oavsett kön och ålder, framförallt vad gäller honor som har ungar. Antalet familjegrupper av lodjur har även minskat senaste året. Lodjursstammens bevarandestatus är inte fastställt gynnsam. De rödlistade rovdjuren håller på att utrotas. Det ska föreligga speciella skäl för att lodjur ska få jagas. Det är inte länsstyrelsens ansvar att glädja Svenska Jägarförbundet med troféjakt på lodjur. 94 procent av glesbygden är positiva till lodjur i naturen enligt en SIFO-mätning. Det går inte heller att med säkerhet säga hur många lodjur det finns i Sverige. Det förekommer även en hel del tjuvjakt. Nätverket Lo & Varg har även inkommit med en beskrivning av sin verksamhet.

Länsstyrelsen ändrar inte beslutet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Talerätt

Varken jaktlagen (1987:259) eller jaktförordningen innehåller några bestämmelser om vem som kan överklaga länsstyrelsens beslut. I sådana fall gäller de allmänna reglerna i 41- 42 §§ förvaltningslagen (2017:900). Av dessa framgår att ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Av rättspraxis framgår att för att en person, som inte uppträder som part i ett ärende, ska kunna överklaga beslutet gäller som förutsättning att beslutet an-

tingen påverkar klagandens rättsställning eller att klaganden åberopar ett intresse som det är möjligt att beakta vid sakens prövning (jfr HFD 2012 ref. 24 samt SOU 2010:29 s. 658 ff.). Ett sådant beaktansvärt intresse kan för miljöorganisationer i vissa fall härledas från artikel 9.3 i Århuskonventionen (jämför Kammarrätten i Stockholms dom den 7 februari 2013 i mål nr 4390-12 och 4396-12).

Länsstyrelsens beslut omfattas av artikel 9.3 i Århuskonventionen. Talerätten har utvidgats i praxis för att leva upp till konventionens förpliktelser och anses föreligga för en ideell förening som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen och som i övrigt uppfyller kriterierna för talerätt i 16 kap. 13 § miljöbalken trots att den lagstiftning som det överklagade beslutet grundar sig på inte hänvisar till miljöbalkens bestämmelser (se rättsfallet HFD 2014 ref. 8). Enligt 16 kap. 13 § miljöbalken får vissa överklagbara domar och beslut överklagas av en ideell förening eller annan juridisk person som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd. HD har i NJA 2012 s. 921 uttalat att tillämpningen av 16 kap. 13 § miljöbalken ska vara generös och ske med beaktande av Århuskonventionen och bestämmelsens bakomliggande syfte, dvs att ge miljöorganisationer en omfattande och lättillgänglig möjlighet att överklaga. HD framhöll vidare att en bedömning ska göras av samtliga omständigheter i det enskilda fallet och att kriterierna då snarare ses som hållpunkter för bedömningen än som krav av självständig betydelse som i sig kan utesluta en rätt att överklaga.

EU-domstolen har i dom i mål C-240/09 konstaterat att det ankommer på en nationell domstol att i den utsträckning det är möjligt tolka den processuella rätten, avseende de villkor som ska vara uppfyllda för att få till stånd en

prövning av domstol eller i administrativ ordning, så att den står i överensstämmelse med såväl artikel 9.3 i Århuskonventionen som målet att säkerställa ett effektivt domstolsskydd av rättigheterna enligt unionsrätten, så att en miljöskydds förening ges möjlighet att väcka talan vid domstol mot ett beslut fattat efter ett administrativt förfarande som kan strida mot unionens miljölagstiftning.

DRIS

Av ingivna handlingar får det anses framgå att DRIS är en ideell, icke vinstdrivande organisation som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen. De får numera även anses ha bedrivit verksamhet i minst tre år. DRIS har däremot inte inkommit med några handlingar som visar att de har minst 100 medlemmar eller allmänhetens stöd.

DRIS uppfyller därför inte kriterierna för en miljöorganisation som har talerätt i miljöfrågor i allmänhet. De handlingar som stämplats av Notarius publicus medför ingen annan bedömning. DRIS överklagande ska därför avvisas.

Det framgår inte av de handlingarna annat än att notarius publikus betygar att en viss namngiven person som styrkt sin identitet har skrivit sin namnteckning på en handling som innehåller uppgifter om att personen som skrivit under intyget intygar att hen visat upp handlingar, bl.a. medlemslista för notarius publikus. Notarius publikus vidimerar inte att denne sett några handlingar eller att det i sådana handlingar framkommer en viss uppgift om exempelvis medlemsantalets storlek. Ett sådant intygande är enligt förvaltningsrättens mening inte tillräckligt för att DRIS ska anses ha visat att föreningen har tillräckligt antal medlemmar för att tillerkännas talerätt. Överklagande ska därför avvisas.

Nätverket Lo & Varg

Nätverket Lo & Varg har förelagts att styrka talerätt genom att ge in handlingar, exempelvis konstituerande stadgar, årsmötesprotokoll, medlemsmatrikel, verksamhetsberättelse, handlingar som kan visa att man är en förening som bildats vid en viss tidpunkt, att man bedrivit verksamhet under tre år och att man alltjämt bedriver verksamhet. Några handlingar har inte inkommit utan endast en handling i vilken man förklarar att nätverket är en sammanslutning av två facebookgrupper. Det beskrivs vad nätverkets policy/stadgar är och anges personer som utgör nätverkets styrelse/ADM-grupp. Detta kan inte anses vara tillräckligt för att nätverket Lo & Varg ska ha visat att sammanslutningen är en ideell förening eller annan juridisk person som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år och har minst 100 medlemmar eller allmänhetens stöd. Att de tidigare har beviljats talerätt i liknande mål medför ingen annan bedömning då talerätt är något som ska visas och ska vara uppfyllt vid varje tidpunkt en talan görs gällande. Deras överklagande ska därför avvisas.

Inhibition

Svenska Rovdjursföreningen och Jaktkritikerna har yrkat inhibition. Förvaltningsrätten tar upp målet till avgörande före jakttiden startar vilket medför att det saknas anledning att pröva frågan om inhibition.

Frågan i målet

Jaktkritikerna har yrkat att förvaltningsrätten ska fastställa vad som inte innebär störning för lodjur, med eller utan ungar, som jagas under parningstid.

Förvaltningsrätten kan inom ramen för detta mål bara överpröva det enskilda beslut som länsstyrelsen har fattat. Jaktkritikernas yrkanden om detta ska därmed avvisas.

Frågan i målet är således om länsstyrelsen har visat att kraven för att besluta om licensjakt efter åtta lodjur i Jönköpings län är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Rättslig reglering

Av 3 § första stycket jaktlagen framgår att lo och annat vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bl.a. lo ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § ska tolkas mot bakgrund av motsvarande artiklar i art- och habitatdirektivet. Enligt artikel 12.1 a ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att bl.a. avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. Lodjuret (*Lynx lynx*) omfattas av det strikta skyddet i

bilaga 4 a. I artikel 16.1 anges undantagen vari punkt e) anger vad som måste vara uppfyllt för att länsstyrelsens beslut om licensjakt ska bestå.

EU-domstolen har i en dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

EU-domstolen har i mål C-674/17, *Tapiola* uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bl.a. tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). De mål som åberopas till stöd för att undantag föreligger ska redovisas klart och tydligt och underbyggas med rigorösa vetenskapliga uppgifter som visar att beslutad jakt är ägnad att uppnå målen, att det i tillräcklig mån fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Gällande gynnsam bevarandestatus och krav på begränsad omfattning bedömde domstolen jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkt 62-65 och 75).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, *Kommissionen mot Malta* punkt 57 och 64), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de

behov som motiverar undantaget. Vidare följer att konstaterande av att det inte finns någon annan lämplig lösning ger möjlighet att tillåta undantag endast i den utsträckning det är nödvändigt och om direktivets övriga syften inte äventyras.

Förutsättningar för licensjakt efter lodjur med stöd av artikel 16.1 e

Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas lodjur av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. EU-domstolen har i ovan angivet mål *Tapiola* uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a – d inte är relevanta.

Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta licensjakt på lodjur i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgöranden (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. För att det ska vara möjligt att göra en bedömning av om det finns någon annan lämplig lösning eller om undantaget från skydd mot jakt är proportionerligt måste det emellertid finnas ett syfte med licensjakten. Detta har tydliggjorts i ovan nämnt mål *Tapiola* vari framgår att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte.

Det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 89).

Mot bakgrund av *Kommissionen mot Malta* har HFD uttalat att det vid tillämpning av artikel 16.1 i art- och habitatdirektivet måste tillses att det råder jämvikt mellan artskyddet och vissa andra intressen. Dessa intressen framgår av artikel 2.3 i direktivet där det anges att åtgärder som vidtas i enlighet med direktivet ska ta hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov och till regionala och lokala särdrag. Vid bedömningen av nödvändigheten av licensjakten måste således hänsyn även tas till de intressen som anges i artikel 2.3 i direktivet på ett sådant sätt att jämvikten mellan artskyddet och dessa intressen inte förloras (HFD 2016 ref. 89).

När det gäller förutsättningar för beslut om jakt av rovdjur i Sverige har bl.a. följande uttalats i förarbetena (prop. 2008/09:210 s 47 ff) till den svenska jaktlagstiftningen. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att upprätthålla rovdjurs skygghet för människor och öka acceptansen för rovdjursförvaltningen. Jakt som ett inslag i förvaltningen av de stora rovdjuren kan minska det hot som rovdjuren kan utgöra mot traditionell livsstil och därigenom påverka landsbygdens utveckling i stort. Ett mål måste vara att begränsa den konflikt som kan finnas mellan de stora rovdjuren och människors livsmiljöer. En alltför stark rovdjurskoncentration kan i princip endast minskas genom jakt. Rovdjurens etablering i nya områden kan underlättas genom jakt samtidigt som jakt kan bidra till att reducera rovdjursstammarnas tillväxt i kärnområdena. Jakt kan vara ett medel för att bromsa en för snabb tillväxttakt. När det gäller lodjur anges att skydds jakt på lodjur bör vara förbehållen skadegörande individer och att den normala beskattnings- eller jaktformen bör vara en noga reglerad och kontrollerad licensjakt i län som har stabila lodjursstammar.

I beslutet anger länsstyrelsen bl.a. att syftet med licensjakten är att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar och förutsägbar lodjursförvaltning närmare länets beslutade förvaltningsmål samt förbättra möjligheten för samexistens och upprätthålla lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Att med marginal ligga över länets miniminivå och tillåta en selektiv och strikt kontrollerad licensjakt efter lodjur bedömer länsstyrelsen ligger i linje med länets beslutade förvaltningsplan samtidigt som det inte innebär någon påtaglig risk att miniminivån för förvaltningsområdet underskrids. På sikt anser länsstyrelsen att en växande lodjursstam annars kan leda till ett ökat behov av skyddsjakt eftersom risken för skador kan komma att öka. Detta i sin tur leder till negativa konsekvenser för samhället.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta länsstyrelsens bedömning om att licensjakt efter lodjur är ett viktigt verktyg för att hålla lodjurspopulationen på en nivå där skadorna bli hanterbara och som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. Vidare bedömer förvaltningsrätten att licensjakt i tillräcklig grad kan förväntas uppnå de angivna syftena. Licensjakten får därmed anses ändamålsenlig mot bakgrund av de syften som angetts för beslutet. Enligt förvaltningsrättens mening är de syften som länsstyrelsen anger även acceptabla sett mot bakgrund av förarbetena till den svenska jaktlagstiftningen. Det föreligger således, enligt förvaltningsrättens mening, möjlighet att medge undantag från det skydd mot jakt som lodjuren åtnjuter.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelsen har i beslutet angett att de inte ser någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå syftet med att stabilisera populationen vid förvaltningsmålet. Utöver licensjakt arbetar länsstyrelsen dock även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder som ersättningar vid skador, bidrag

till förebyggande insatser, skyddsjakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig grad har redogjort för att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå licensjaktens syfte att reglera stammen så att den ligger på en nivå så nära förvaltningsmålet som möjligt. Det finns därmed ingen annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå eftersträvat syfte.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas enligt jaktförordningen om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med ovan nämnt mål *Tapiola* har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på lodjur betydelse i denna bedömning.

Förvaltningsrätten konstaterar att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för lodjur är 870 individer i Sverige. Inventeringssäsong 2019/2020 kvalitetssäkrades 189,5 familjegrupper av lodjur i Sverige vilket motsvarar en population på drygt 1 110 (945 – 1 292) lodjur. Lodjurspopulationen är därmed över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Under inventeringssäsongen 2019/2020 konstaterades 37 familjegrupper av lodjur i det södra rovdjursförvaltningsområdet. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet är 27 föryngringar (familjegrupper) per år (NV- 01525-18).

Av länsstyrelsens beslut framgår att inventeringsresultatet från 2019/2020 visar att antalet familjegrupper i länet är 8, vilket motsvarar en population på ca 44 lodjur. Miniminivån för länet är 3,5 lodjursföryngringar och förvaltningsmålet är 5 lodjursföryngringar. Länsstyrelsen bedömer därför att ett

uttag av 8 lodjur under licensjakt innebär att det finns en god marginal till länets miniminivå. Uttaget bedöms av länsstyrelsen varken påverka den regionala miniminivån eller det nationella referensvärdet. Beslutad kvot om 3 honor i reproduktiv ålder baseras på antalet föryngringar över förvaltningsmålet.

Förvaltningsrätten anser inte att det framkommit skäl att ifrågasätta länsstyrelsens inventeringsuppgifter och anser att de måste vara utgångspunkt i bedömningen av om den beslutade licensjakten på lodjur försvårar upprätthållandet av om den beslutade licensjakten på lodjur försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Uppgifterna i målet visar att lodjurspopulationen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna. Det har inte heller framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst åtta lodjur i Jönköpings län medför en risk att äventyra lodjurets gynnsamma bevarandestatus vare sig inom länet eller inom förvaltningsområdet eller inom landet som helhet. Vidare konstaterar förvaltningsrätten att lodjursstammens naturliga utbredningsområde sannolikt inte kommer att minska inom en överskådlig framtid och att det finns en tillräckligt stor livsmiljö för att artens population ska bibehållas på lång sikt. Skäl saknas därför att ingripa mot beslutet för att skydda lodjurets bevarandestatus.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek och sammansättning

En licensjakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska, enligt HFD, förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte

försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (HFD 2016 ref. 89). Av *Tapiola* (punkterna 62–62 och 75) följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår.

Förvaltningsrätten har ovan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste lodjursinventeringen i länet. Den beslutade jakten uppfyller enligt förvaltningsrättens mening också kraven på begränsningar i omfattning och individantal i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, med beaktande av den totala omfattningen av svensk licensjakt på lodjur detta år. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit någon särskild risk i nutid, kopplad till genetisk sårbarhet eller annat, som ger stöd för att licensjakten på annat sätt riskerar stammens sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Enligt Högsta förvaltningsdomstolen måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det ska finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren. Kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller

grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (HFD 2016 ref 89).

Länsstyrelsen har begränsat antalet lodjur som får fällas i länet. Beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar för att kunna styra jakten till de områden där problembilden kring lodjuren förväntas vara svårast. Beslutet innehåller också krav på skyndsamt rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll med avräkning av hur många lodjur som återstår av tilldelningen, och krav på besiktning av fällda djur och skottplats eller fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och innefattar effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren.

Vad gäller Jaktkritikernas invändning om tidpunkten för jakten, att den infaller just under lodjurens parningstid och under den tid då ungar fortfarande följer sin mamma samt att hundar även får användas under denna tid, konstaterar förvaltningsrätten att det av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) 3 § framgår att länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo får gälla perioden från och med den 1 mars till och med den 15 april i Norra rovdjursförvaltningsområdet, och under perioden från och med den 1 mars till och med den 31 mars i övriga delar av landet. Länsstyrelsen kan således besluta om jakt under denna tidsperiod.

Beslutet uppfyller därmed kravet på att jakten ska ske under strängt kontrollerade förhållanden.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för aktuell licensjakt i länet är uppfyllda. Med beaktande av att rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

████████████████████

rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████ ██████████ och ██████████
████████████████████ deltagit. ██████████ har föredragit målet.

Landenheten
010-223 60 00FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅINKOM: 2021-01-19
MÅLNR: 106-21
AKTBIL: 3

Beslut om licensjakt efter lodjur i Jönköpings län 2021

Länsstyrelsen beslutar, med följande villkor, om licensjakt efter högst åtta (8) lodjur i Jönköpings län 2021. Högst tre honor i reproduktiv ålder får fällas. Med honor i reproduktiv ålder avses honor som väger mer än 14 kg.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 1 mars 2021 till och med den 31 mars 2021 eller till dess Länsstyrelsen avlyser jakten.

Tilldelning och jaktområde

Högst åtta (8) lodjur får fällas inom länet, ett (1) i delområde 1 och två (2) i delområde 2 och fem (5) i delområde 3. Lodjur får fällas oavsett djurets ålder och kön, dock får maximalt tre reproduktiva hondjur fällas av de totalt åtta tilldelade djuren. Ungdjur bör av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Jakt får endast ske innanför de jaktområdesgränser som anges på kartorna i bilaga 2.

JAKTOMRÅDE 1

Jaktområde 1 omfattar Mullsjö, del av Habo och Jönköpings kommuner. I söder utgörs gränsen av riksväg 40 från länsgränsen och fram till väg 26/47 där gränsen löper norrut längs väg 26/47 och vidare längs väg 195. I höjd med Habo viker gränsen av mot Vätterns strand via vägen till Munkaskog. Därefter löper gränsen längs Vätterns strand norrut till länsgränsen. Därefter utgör länsgränsen gräns för jaktområdet västerut och söderut mot riksväg 40. Se karta i bilaga 2.

JAKTOMRÅDE 2

Jaktområde 2 omfattar Gnosjö kommun samt del av Gislaveds, Vaggeryds och Värnamo kommun. I norr utgörs gränsen av vägen från E4:an till Bondstorp och därefter vägen via Norra Palsbo och vidare till Stengårdshult och Öreryd. Från Öreryd löper jaktområdets västra gräns längs väg 26 och fram till väg 27. I söder avgränsas jaktområdet av väg 27 fram till Värnamo och E4:an som sedan utgör området östra gräns. Se karta i bilaga 2.

JAKTOMRÅDE 3

Jaktområde 3 omfattar del av Vaggeryds, Värnamo och Sävsjö kommuner. E4:an utgör området västra gräns. I norr löper gränsen från E4:an längs järnvägen till Vaggeryd och Hok. Därefter längs väg 30 till Svenarum och vidare österut mot Hagafors. Öster om Hagafors löper gränsen utmed mindre vägar för att i Nordanskog ta en sydostlig riktning via Södra Vakås och Komstad fram till väg 127. Gränsen löper därefter längs väg 127 fram till Sävsjö där den sedan följer järnvägen söderut via Stockaryd och Rörvik och vidare fram till länsgränsen. Jaktområdets södra gräns utgörs av länsgränsen fram till E4:an i öster. Se karta i bilaga 2.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom respektive jaktområde inom länet, eller när jakttiden löpt ut, alternativt om hondjurskvoten uppnåtts. Påskjutet djur, som ej kan anträffas, antas vara hondjur. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvarare, via SMS samt på hemsidan (www.lansstyrelsen.se/jonkoping).

Villkor för licensjakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden gäller följande villkor för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-04663-19) om Överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

SÖKA EFTER SPÅR

Enligt 2 § jaktlagen innefattar definitionen jakt, om syftet är att fånga eller döda vilt, även att söka efter och spåra vilt. 31 § jaktlagen innehåller ett förbud mot att bedriva jakt eller söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt med motordrivna fortskaffningsmedel. Länsstyrelsen finner, med stöd av 21 § jaktförordningen, att skäl finns att undanta sökning efter lodjursspår samt ringning för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats från förbudet i 31 § jaktlagen. Detta får endast ske på allmän eller enskild väg och den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta

lodjur från fordonet. Sökning efter spår, som även innefattar information från exempelvis en viltkamera, får utföras från jakttidens början till och med jaktens slut, i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats.

RÄTT ATT BEDRIVA JAKT

Den som har jakträtt i områdena som omfattas av detta beslut får bedriva jakt efter lodjur, under förutsättning att hans/hennes jakträtt omfattar jakt efter lodjur.

OBLIGATORISK ANMÄLAN TILL SMS-TJÄNST OCH JÄGARREGISTRET

Samtliga jakttagare ska anmäla sig till Länsstyrelsens sms-tjänst för att erhålla meddelande om kvarvarande tilldelning. Sms-tjänsten syftar till att säkerställa en snabb avlysning av jakten och minska risken för överskjutning. Anmälan till tjänsten görs på Länsstyrelsens webbplats: <https://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/>

Enligt 49 § jaktförordningen ska samtliga som avser att delta i licensjakt efter lodjur anmäla sig till Jägarregistret. Anmälan kan göras via:

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer),
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

JAKTTID PÅ DYGNET

Lodjur får enligt 9 § jaktförordningen (1987:905) jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

KRAV PÅ EFTERSÖKSHUND

Vid jakt efter lo ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).

TILLÅTNA JAKTMEDEL

I 6, 11, 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår vilka vapen som är tillåtna vid jakt efter lodjur. Jakt med fångstredskap är inte tillåtet.

HUNDANVÄNDNING

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får används samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under samma dag enligt 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15). Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik enligt 27 § jaktlagen (1987:259) och att all hundanvändning ska präglas av detta. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 9 § djurskyddslagen (2018:1192) som säger att djur inte får överansträngas.

JAKTLEDARENS ANSVAR

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:25) specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande lodjursjakten.

Läs noga igenom instruktionerna i bilaga 3.

INFORMATION OM ÅTERSTÅENDE TILDELNING

Den som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen.

Jaktledaren är skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvarare för information om återstående tilldelning, ring: **010-223 61 25**.

Som komplement till telefonsvararen och för att säkerställa och effektivisera information om aktuell tilldelning och/eller avlysning av jakten ska samtliga jakttagare utöver detta utnyttja Länsstyrelsens SMS-tjänst.

Hantering av fällt eller påskjutet lodjur

ANMÄLAN AV FÄLLT ELLER PÅSKJUTET LODJUR

Den som fällt eller påskjutit ett lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom 30 minuter efter att lodjuret fällts eller påskjutits.

Anmälan görs till Länsstyrelsens nummer: **010-223 61 25**

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter:

- skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),

- var djuret fällts eller påskjutits (koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000),
- djurets kön (om det fällts)

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret.

BESIKTNING AV FÄLLT LODJUR

1. Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda lodjur.
2. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
3. Om Länsstyrelsen så begär ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.
4. Besiktningspersonal fyller tillsammans med skytten i de blanketter för fälld lo som Länsstyrelsen tillhandahåller i samband med besiktningen.

Länsstyrelsens besiktningsman kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

PÅSKJUTET LODJUR, EFTERSÖK OCH PLATSUNDERSÖKNING

Påskjutning definieras enligt föreskrifter i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2014:25) enligt följande: Skott har avlossats mot lodjur med avsikt att fälla detta och det kan inte uteslutas att skottet har träffat lodjuret, men lodjuret har inte fällts.

1. Den som påskjutit lo ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs för att undersöka om lon är skadad eller inte. De ska säkerställa att spår på skott- och fallplats inte förstörs.
2. Den som påskjutit lo ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lon är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:
 - a) lon påträffats död,
 - b) lon påträffats skadad och avlivats,
 - c) vid jakt med kulvapen, kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lon skadats, eller
 - d) lon inte kan anträffas.
3. Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för länsstyrelsens besiktningsman.
4. Jaktledaren ska till länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning eller eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som Naturvårdsverket tillhandahåller

AVRÄKNING AV PÅSKJUTET LODJUR

Påskjutet lodjur ska avräknas såvida inte kulans anslags- eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats, eller om det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att lodjuret inte skadats. Påskjutet djur, som ej kan anträffas, avräknas som om det är ett reproduktivt hondjur.

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter lodjur är tillåten, ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

HANTERING AV SKINN OCH KROPP FRÅN FÄLLT LODJUR

Skinn från fällt lodjur tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:

- Länsstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (ca 1x3 cm) från fällt djur. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.
- Flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länsstyrelsen enligt överenskommelse med besiktningspersonal.
- Jakten i övrigt har skett i enlighet med jaktlagstiftningen och villkoren i Länsstyrelsens beslut om licensjakt.

Skinnet ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.

Länsstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, det vill säga alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt, för hanar, testiklar ska medfölja kroppen.

SVA genomför åldersbestämning av djuret genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få tillbaka detta mot en avgift. Önskas kraniet tillbaka ska detta särskilt anges på blanketten Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo. Kraniet märks med mikrochip av SVA

Lodjur som faller där lodjursjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

FÖRSÄLJNING AV LODJURSSKINN

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

BESIKTNINGSBLANKETTER

Besiktningssprotokoll för registrering av fällt/påskjutet lodjur, besiktning, provtagning och märkning av fällt lodjur samt för platsundersökning och eftersök finns att hämta på SVA:s hemsida:

<http://www.sva.se/djurhalsa/vilda-djur/stora-rovdjur/dropbox>

Beskrivning av ärendet

UTBREDNING, INVENTERINGAR OCH TILLVÄXT

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringen regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01 och NFS 2012:12), samt tillhörande instruktioner och faktablad.

Viltskadecenter har uppdraget att sammanställa och publicera länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2019/2020 fanns 256 familjegrupper av lodjur i Skandinavien. Detta är en minskning med en familjegrupp jämfört med 2018/2019. Av familjegrupperna återfanns 66,5 i Norge och 189,5 i Sverige. Baserat på antalet familjegrupper beräknas den svenska delen av populationen omfatta ca 1 100 djur. Familjegrupperna i Skandinavien motsvarar en population av omkring 1 500 lodjur. I det södra rovdjursförvaltningsområdet inventerades 37 familjegrupper. Det totala antalet lodjur får man genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor. För det södra rovdjursförvaltningsområdet motsvarar denna 5,48 lodjur per familjegrupp (Tovmo, M. & Zetterberg, A. 2018. Inventering av lodjur 2018. SLU).

Lodjursföryngringar utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i Mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömer i sin proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

NATIONELLA MÅLSÄTTNINGAR FÖR LODJURSSTAMMENS UTVECKLING OCH BEVARANDESTATUS FÖR LODJUR

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik har sin grund i den av Riksdagen 2001 beslutade propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt fanns kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade Riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43), efter regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191), att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas.

Riksdagen beslutade också i enlighet med regeringens proposition om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Angående lodjur hade regeringen föreslagit att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen i Sverige ska vara 700–1000 individer och att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

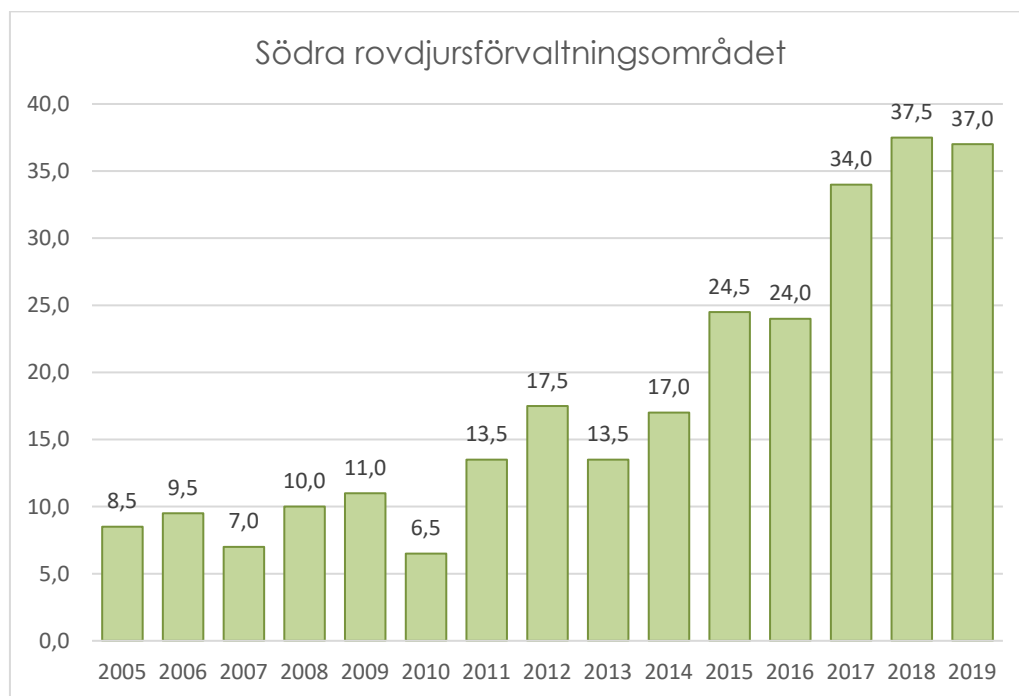
Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lodjur och varg (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet. När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam. I Sveriges rapportering till EU om lodjurets status enligt artikel 17 i Art- och habitatdirektivet bedöms lodjur ha gynnsam bevarandestatus i såväl boreal som alpin biogeografisk region.

LODJUR I DET SÖDRA ROVDJURSFÖRVALTNINGSOMRÅDET

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i det södra rovdjursförvaltningsområdet även om en ökning av lodjursstammen kan ses över tid. Variationer kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen, men beror också på att det vissa år är svårt att inventera, på grund av brist på bra spårnö.

Enligt Viltskadecenters rapport Inventering av lodjur 2020 konstaterades 37 familjegrupper av lodjur i det södra rovdjursförvaltningsområdet under inventeringssäsongen 2018/2019. Det bekräftades samma säsong 87

familjegrupper i det norra- och 65,5 i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Halva familjegrupper uppstår när en familjegrupp rör sig över länsgränser och därmed delas mellan olika län. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet är 27 föryngringar (familjegrupper) per år (NV-01525-18). Detta motsvarar ca 148 lodjur.

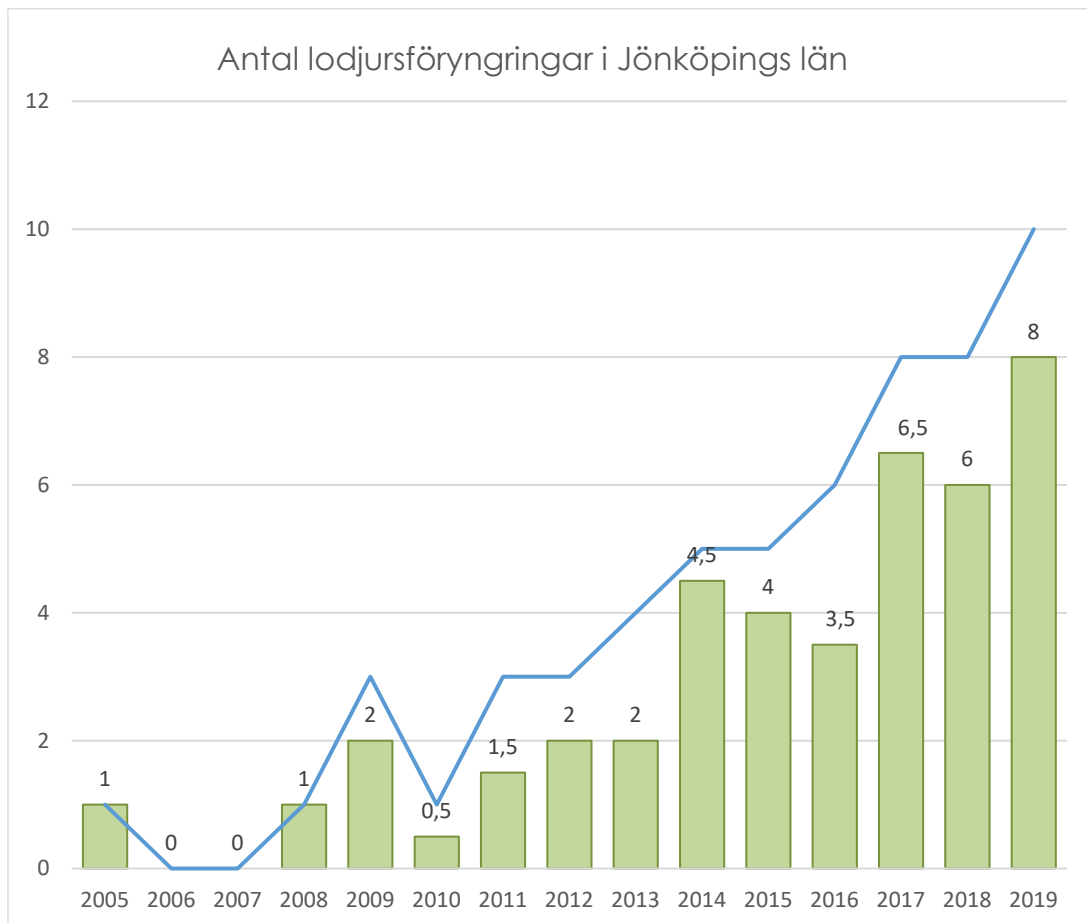

Figur 1: Antalet lodjursföryngringar i det södra rovdjursförvaltningsområdet åren 2005–2019.

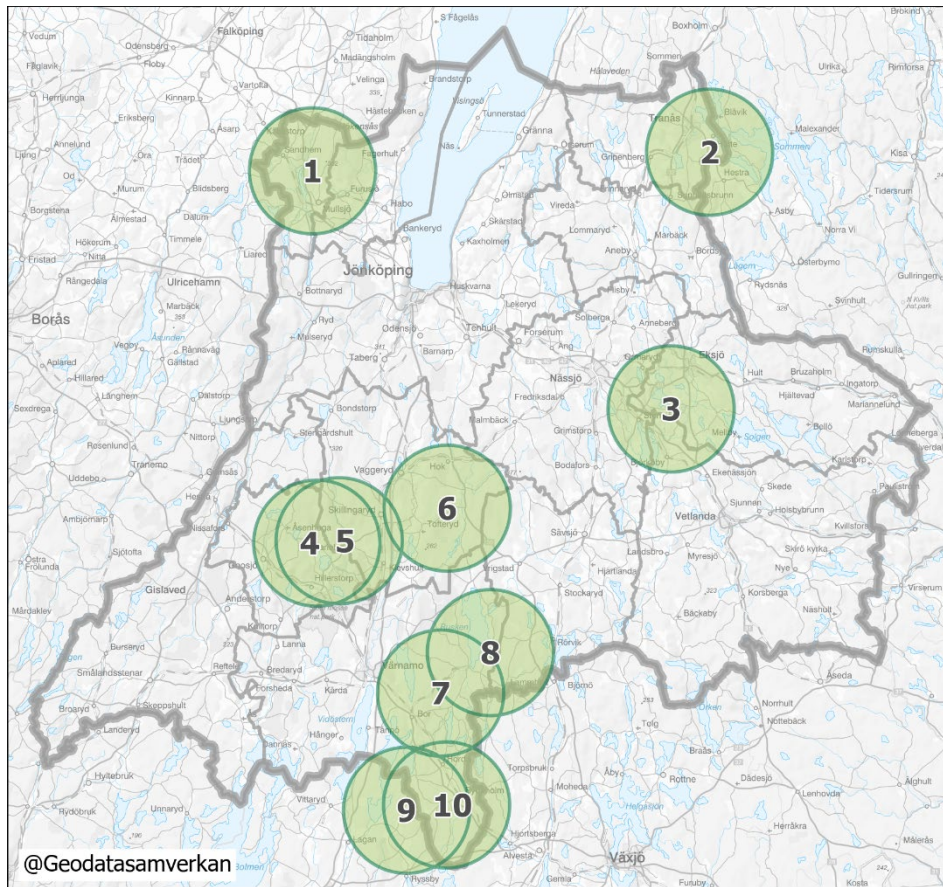
LODJURSSTAMMENS STORLEK, UTREDNING OCH UTVECKLING I LÄNET

Antalet konstaterade familjegrupper i Jönköpings län har ökat de senaste åren. Inventeringsresultatet från 2019/2020 visar att antalet familjegrupper är åtta, vilket är en ökning från år 2018/2019 då sex familjegrupper hittades. Länet berördes av åtta föryngringar 2018/19 och av 10 familjegrupper 2019/20. Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer och det senaste inventeringsresultatet motsvarar en population på ca 44 lodjur. Inventeringsresultatet beror bland annat av hur många familjegrupper som delas med angränsande län. En familjegrupp som dokumenteras på båda sidorna om en länsgräns räknas som en halv familjegrupp. Den kan även räknas som en halv om inventeringsunderlaget enbart finns i ett län, men väldigt nära länsgränsen. Ett år där många familjegrupper inventeras över länsgränserna ger därför ett lägre inventeringsresultat än om merparten ligger helt inom länet, trots att det totala antalet familjegrupper som inventeras är ungefär samma, se figur 2. Även om inventeringsresultatet varierat något i Jönköpings län syns en ökande utveckling av stammen de senaste 10 åren.

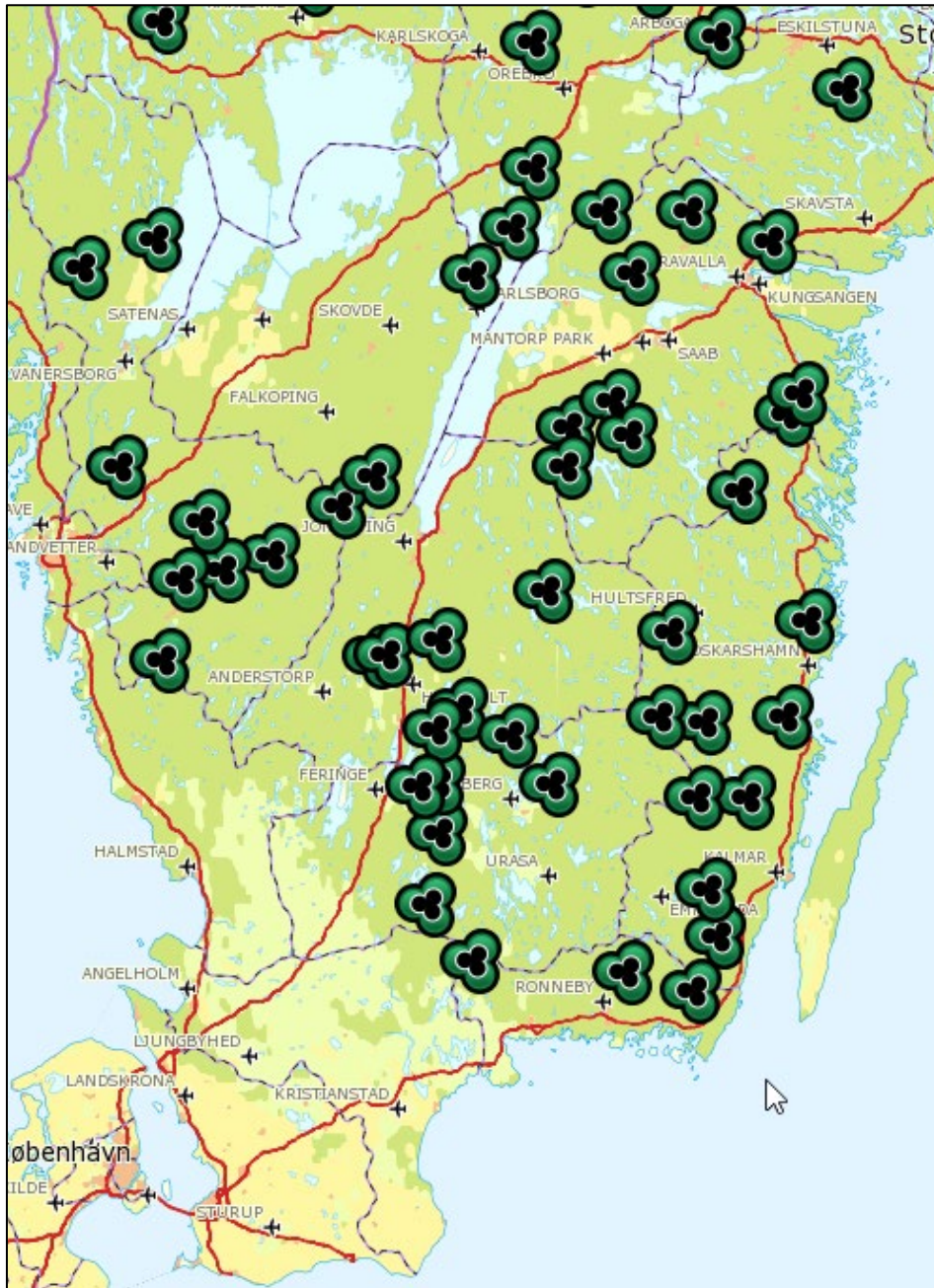
Familjgrupperna har länge varit koncentrerade till nordvästra och sydvästra delen av länet. Under senare år förekommer familjgrupperna främst i de södra och centrala delarna av länet, men även enstaka familjgrupper förekommer i nordvästra och i nordöstra delen av länet. Enstaka lodjur förekommer på flera andra håll i länet.

Figur 2: Antalet föryngringar (familjgrupper) som kunnat kvalitetssäkras vid inventeringar sedan 2005. Staplarna visar länets inventeringsresultat och linjen visar antalet familjgrupper som länet berörs av, det vill säga även de som delas med angränsande län.

Figur 3. Lodjursföryngringarnas spridning i länet. Föryngringarna nr 2, 8, 9 och 10 delas med angränsande län och räknas som halva i länets inventeringsresultat.

Figur 4. Föryngringar av lodjur i södra Sverige inventerade under inventeringssäsongen 2019/2020. Länets nordvästra gräns är felaktig i kartunderlaget. Källa: Rovbase.

Bestämmelser som beslutet grundas på

I 23 c § jaktförordningen (1987:905) anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen (1987:905) följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter lodjur till Länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde.

Rovdjursförvaltningsområdena är indelade enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Enligt beslut (NV-04663-19) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2022.

Vid beslut om licensjakt efter lodjur gäller Naturvårdsverket föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur (NFS 2010:15).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Lodjur återfinns i bilaga 4 a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

RIKTLINJER FÖR FÖRVALTNINGEN AV STORA ROVDJUR

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan

enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt:

”från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder”

Länsstyrelsens motivering

Beslut om licensjakt är ett undantag från ett strikt skydd och därför är möjligheten att medge licensjakt på lodjur starkt begränsad. Jakt kan endast ske om det finns stöd i något av de undantag som finns reglerat enligt ovan. Länsstyrelsen gör följande bedömning.

SYFTE MED JAKTEN OCH STRATEGI FÖR ATT UPPNÅ SYFTET

Syftet med att besluta om licensjakt i Jönköpings län är att stabilisera populationen vid länets beslutade förvaltningsmål. Detta för att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar och förutsägbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens med människan och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik”. Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen. Jakten är viktig för att minska konflikterna mellan människa och lodjur och därmed genom ökad acceptans långsiktigt gynna upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för populationen.

Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och rovdjur. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad. Förtroendet för förvaltningen är därför enligt Länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige och i Jönköpings län på lång sikt.

Den regionala förvaltningsplanen för rovdjur i Jönköpings län som fastställdes av viltförvaltningsdelegationen den 19 november 2019 och innehåller det av viltförvaltningsdelegationen beslutade förvaltningsmålet för lodjur, är ett regionalt styrande dokument för rovdjursförvaltningen i länet. Ett led i att skapa ett långsiktigt förtroende för rovdjursförvaltningen är att verkställa den regionalt beslutade förvaltningsplanen med förvaltningsmålet fem årliga föryngringar i Jönköpings län. Att med hög

sannolikhet ligga över miniminivån och tillåta en selektiv och strikt kontrollerad licensjakt efter lodjur bedömer Länsstyrelsen ligger i linje med länets beslutade förvaltningsplan.

SOCIOEKONOMISKA KONSEKVENSER

Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen utgår från rovdjurens sociala och ekonomiska påverkan på förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Det kan innebära kostnader och nyttor med avseende på rovdjursförekomst, exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt, skador med konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden så som löshundsjakt.

Skador på tamdjur i länet, främst får och hundar, som orsakas av lodjur varierar från år till år. Om lodjursstammen skulle växa på sikt kan det leda till ökade skador och därmed också ökat behov av skydds jakt. Detta i sin tur leder till höga kostnader för samhället, minskad acceptans för arten, ökad oro och psykisk stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan den beslutade förvaltningen och ortsbefolkningen som följd.

Enligt den regionala förvaltningsplanen för rovdjur i Jönköpings län bör lodjursstammen begränsas genom licensjakt då den ligger över förvaltningsmålet. I länets förvaltningsplan tas ansvar för såväl lodjurets långsiktiga överlevnad i länet samt artens samexistens med människorna i länet. Länsstyrelsen har genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för lodjur och det är därför viktigt att den regionala förvaltningsplanen verkställs.

ANNAN LÄMPLIG LÖSNING

Utöver licensjakt arbetar Länsstyrelsen i största möjliga utsträckning med andra åtgärder som ersättningar vid skador, bidrag till förebyggande insatser, skydds jakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Förutsättningar för att skydda tamdjursbesättningarna är dock begränsad. Rovdjursavvisande stängsel försvårar för lodjur att ta sig in till djuren, men förhindrar dem inte helt. Stängsel har därför endast begränsad effekt mot angrepp av lodjur. Ljud- och ljusskrämmor är endast lämpliga för mindre fallor och under en begränsad tid. Skydds jakt är inget lämpligt alternativ till licensjakt utan är ett skadebegränsande verktyg som används parallellt med licensjakt. Skydds jakt riktar mot specifika lodjursindivider som orsakar upprepade skador, vilket inte är fallet vid en licensjakt.

För att uppnå syftet med att stabilisera populationen vid förvaltningsmålet anser Länsstyrelsen att ingen annan lämplig lösning än licensjakt finns.

SAMVERKAN MELLAN LÄNSSTYRELSENA

I enlighet med propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” (Prop. 2012/13:191) har länen inom det södra rovdjursförvaltningsområdet samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverket beslut om miniminivåer för lodjur (NV-01525-18), Naturvårdsverkets beslut om delegering av rätten att fatta beslut om licensjakt (NV-04663-19), respektive läns förvaltningsplaner, samt gällande författningar.

Länsstyrelserna i det södra rovdjursförvaltningsområdet har haft ett flertal möten för att diskutera förutsättningarna för, och målsättningarna med, licensjakt efter lodjur. Samråden har även gällt utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten. Samråd har också genomförts med Västra Götalands län, som tillhör det mellersta rovdjursförvaltningsområdet, angående jakt i nordvästra delen av Jönköpings län.

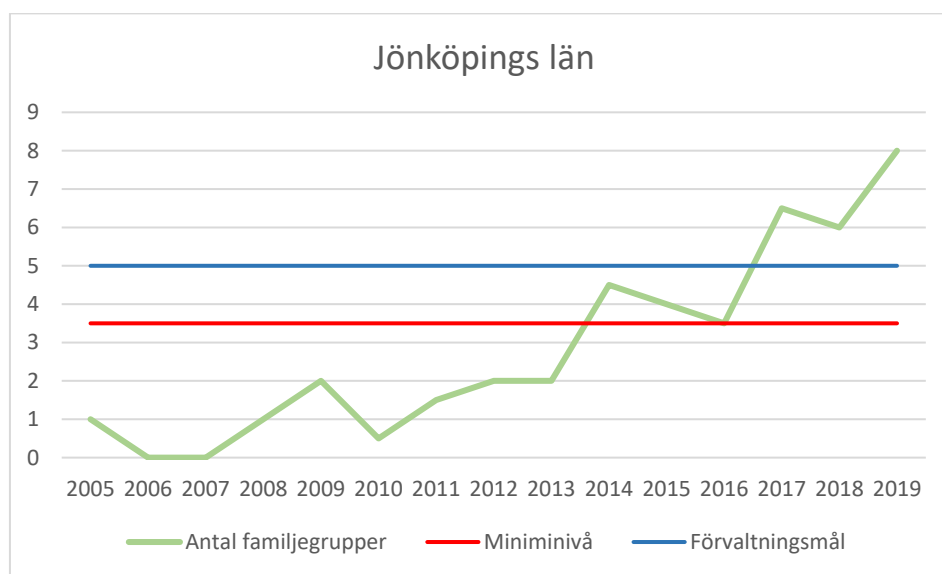
LICENSJAKTENS OMFATTNING OCH BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

De regionala förvaltningsplanerna utgår ifrån rovdjursförvaltningens juridiska och politiska ramar, och behandlas och godkänns av länsstyrelsernas viltförvaltningsdelegationer. Beslut om licensjakt som fattas med stöd av regionala förvaltningsplaner har goda förutsättningar att uppfattas som legitima och väl förankrade hos berörda intressegrupper. Detta påverkar i sin tur toleransen för stora rovdjur och förtroendet för förvaltande myndigheter och förbättrar därmed förutsättningarna för att bibehålla gynnsam bevarandestatus för arterna.

Rapporten ”*Beskattningsmodell för lodjur - Prognoser för lodjurspopulationen 2022 vid olika beskattningsnivåer under 2021*” av Henrik Andréén (SLU) har utgjort ett av underlagen vid beslut om antal djur som kan fällas vid licensjakten 2021 inom det södra rovdjursförvaltningsområdet. Det antal djur som licensjakten omfattar i de aktuella länen innebär enligt modellen en mycket liten risk att understiga miniminivån för länen och förvaltningsområdet. Därmed är det också en mycket liten risk att lodjurets bevarandestatus nationellt och regionalt inte förblir gynnsam.

I bedömningen ingår att risken för underbeskattning av lodjursstammen i förhållande till det regionala förvaltningsmålet är större än risken för överbeskattning, vilket ytterligare styrker att detta jaktuttag inte riskerar att påverka gynnsam bevarandestatus negativt. Jaktresultatet kommer att följas upp och bidra till kunskapsunderlaget för kommande förvaltningsbeslut, enligt principerna för adaptiv viltförvaltning. I och med genomförandet och utvärdering av kommande års licensjakter kommer kunskaper att öka och de osäkerheter som finns att minska. Licensjakt har bedrivits under mars 2018 och 2019 med två lodjur tilldelade vardera år. Länsstyrelsen kan inte se att lodjursstammen påverkats negativt av licensjakten då antalet familjegrupper fortsatt att öka.

Länet har en av Naturvårdsverket beslutad miniminivå på tre och en halv (3,5) lodjursföryngringar (Dnr NV-01525-18) samt ett förvaltningsmål på fem lodjursföryngringar (viltförvaltningsdelegationens beslut 2016-11-11). Det senaste fastställda inventeringsresultatet från 2019/2020 innebär tre familjegrunder fler än förvaltningsmålet. (Inventering av lodjur 2020, Rovdata och Viltskadecenter, SLU Rapport nr. 2–2020), se figur 5.

Figur 5. Antalet inventerade familjegrunder i förhållande till länets miniminivå och förvaltningsmål.

Jakten är riktad till områden i länet där det funnits flera familjegrunder nära varandra och under flera års tid. I det nordvästra jaktområdet har det under många års tid inventerats en föryngring i länet. Möjligheten till jakt påverkas av hur förekomsten är i angränsande delar i Västra Götalands län och hur länen väljer att fördela ett jaktligt uttag i området. I jaktområdet väster om E4:an har föryngringar dokumenterats de senaste fem åren, varav de senaste två åren har två honor fått ungar inom ett begränsat område. I det centrala och södra jaktområdet har flera föryngringar inventerats under de tre senaste åren. Dokumentationen består av material från Länsstyrelsens inventeringskameror samt från snöspårningar. Allmänhetens bidrag av spår- och kameraobservationer utgör ett viktigt underlag till lodjursinventeringen.

Utifrån ovanstående resonemang bedömer Länsstyrelsen att jakt efter maximalt åtta lodjur, varav maximalt tre honor i reproduktiv ålder är ändamålsenligt för att nå förvaltningsmålet på fem föryngringar. Jakten bedöms inte få någon negativ inverkan på populationen som hindrar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Beslutad kvot om tre honor i reproduktiv ålder baseras på antalet föryngringar över förvaltningsmålet. Länsstyrelsen bedömer vidare utifrån SLU:s beskattningmodell att det även efter genomförd licensjakt finns utrymme för skydds jakt och oförutsedda händelser som kan påverka länets lodjurspopulation negativt.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur kan medges. Det finns inte någon annan lämplig lösning för att reglera lodjursstammen och samtidigt sträva mot länets beslutade förvaltningsmål. Jakt som ett inslag i beståndsförvaltning av de stora rovdjuret kan därmed minska den negativa påverkan som rovdjuret kan utgöra mot en traditionell livsstil och därigenom inverka på landsbygdens utveckling i stort. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Risken att beskattningen orsakar att antalet föryngningar hamnar under miniminivån är mycket liten och därmed bedöms den regionala bevarandestatusen kunna förbli gynnsam. Jakten sker under strängt kontrollerade former och tillåter lodjursstammen i södra rovdjursförvaltningsområdet såväl som i Jönköpings län att med fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter lodjur i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Information

Jakt som bedrivs i strid mot föreskrifter och villkor i detta beslut sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom 10 dagar i Post och inrikes tidningar. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen i Jönköpings län, Hamngatan 4, Jönköping samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef [REDACTED] med rovdjursansvarig vilthandläggare [REDACTED] som föredragande. I den slutliga handläggningen har länsjuristerna [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

Bilagor

1. Hur man överklagar
2. Kartor över jaktområden
3. Jaktledarens ansvar

Kopia till

Naturvårdsverket registrator@naturvardsverket.se
Jönköpings läns Viltförvaltningsdelegation
Länsstyrelserna i det södra rovdjursförvaltningsområdet
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Jordbruksverket
Polismyndigheten
Skogsstyrelsen, Jönköpings läns distrikt
Nyhetsbyrån Siren
Mullsjö kommun
Habo kommun
Jönköpings kommun
Gnosjö kommun
Sävsjö kommun
Vaggeryds kommun
Värnamo kommun
Gislaveds kommun

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Förvaltningsrätten i Luleå. Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till jonkoping@lansstyrelsen.se. Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

TIDEN FÖR ÖVERKLAGANDE

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast 5 veckor efter beslutsdatum, det vill säga senast den 16 februari 2020. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna ska överklagandet ha kommit in **inom tre veckor** från den dag beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

OMBUD

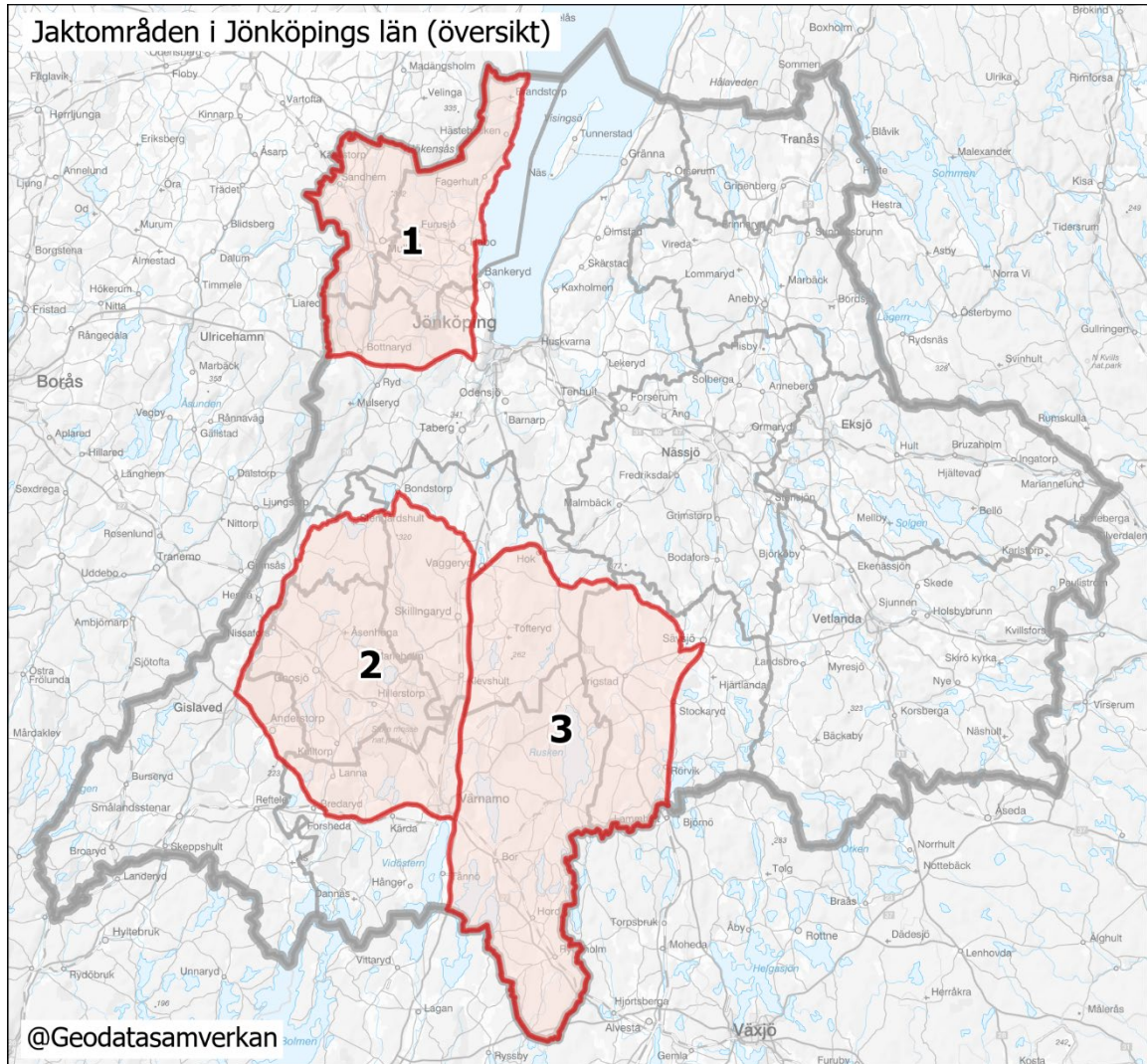
Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

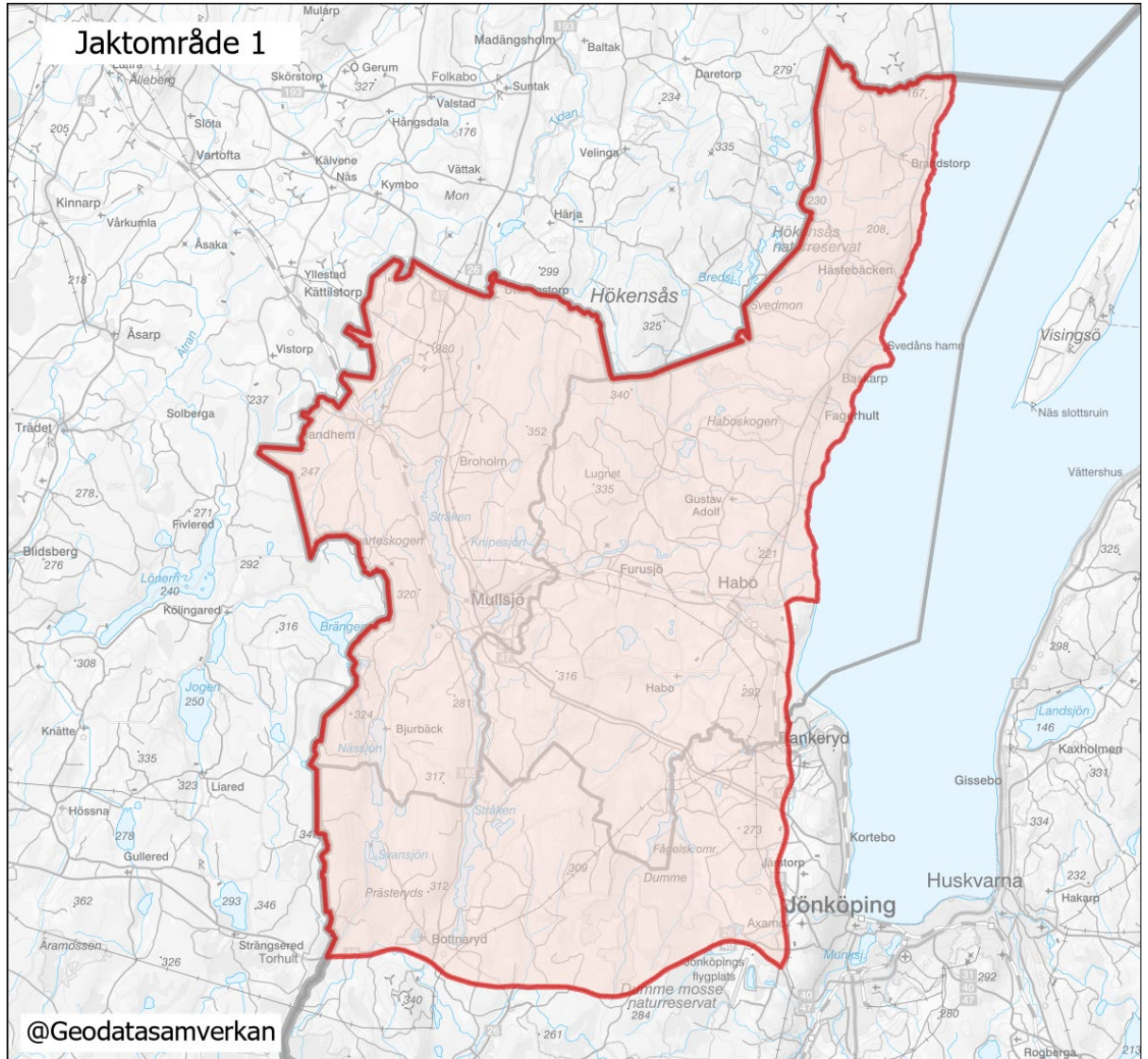
YTTERLIGARE UPPLYSNINGAR

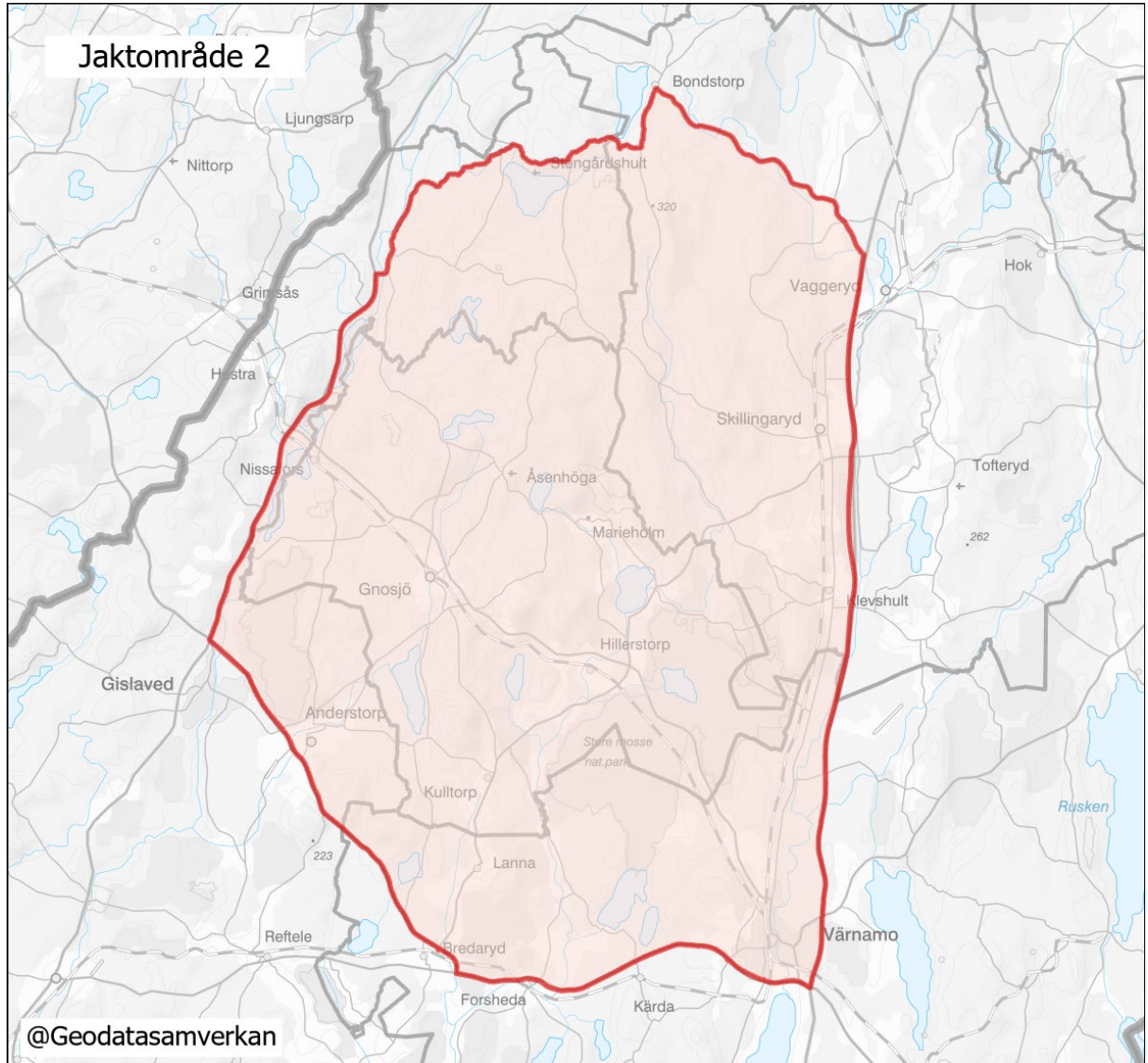
Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-223 60 00. Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.

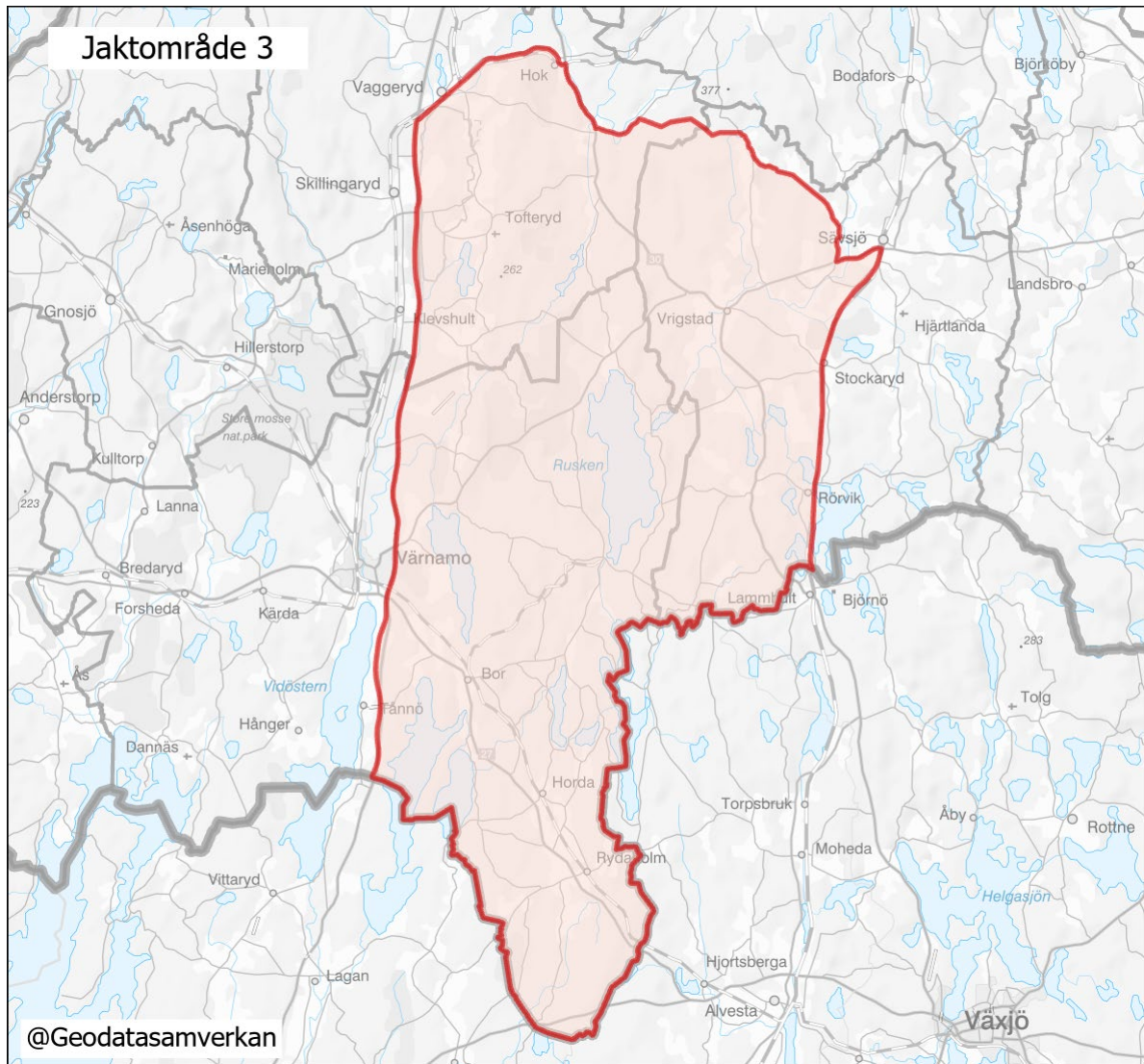
Bilaga 2.

Översikts- och detaljkartor över jaktområdena.

Bilaga 3

Jaktledarens ansvar, ur NFS 2014:25

7 § Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo ska föreskriva följande.

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd inför varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
2. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld lo till länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen (1987:905).
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).
5. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadskjutning av lo, uppmana jakttagarna att vid jakt med kulgevär endast skjuta med stöd och endast skjuta mot stillastående loar med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.
6. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han eller hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han eller hon årligen före jakten förvissat sig om att kulvapen är inskjutet och att han eller hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lo.
7. Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
8. Jaktledaren ska minst en gång varannan timme informera sig om hur många loar som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter lo bedrivs. Vid jakt med fångstredskap ska jaktledaren kontrollera att lo återstår av tilldelningen innan fångad lo avlivas för att förvissa sig om att djur återstår av tilldelningen.

Landenheten
010-223 60 00

Meddelande om förtydligande av bilaga 3

Länstyrelsen vill förtydliga jaktledarens ansvar vad gäller att informera sig om återstående tilldelning som har beskrivits i bilaga 3 till beslutet om licensjakt efter lodjur 218-9019-2020.

Till skillnad från vad som framgår i 7 § har Länstyrelsen beslutat att jaktledaren minst en gång i timmen ska informera sig om hur många lodjur som återstår av tilldelningen, se under rubriken Information om återstående tilldelning på sidan 4 i beslutet.

Enhetschef

Vilthandläggare

Bilaga 3: Jaktledarens ansvar (7 § NFS 2014:25)

Notera att Länsstyrelsen under rubriken Information om återstående tilldelning har beslutat om att jaktledaren minst en gång i timmen ska informera sig om hur många lodjur som återstår av tilldelningen.

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd inför varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
2. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld lo till länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen (1987:905).
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).
5. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadskjutning av lo, uppmana jakttagarna att vid jakt med kulgevär endast skjuta med stöd och endast skjuta mot stillastående loar med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.
6. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han eller hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han eller hon årligen före jakten förvissat sig om att kulvapen är inskjutet och att han eller hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lo.
7. Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
8. Jaktledaren ska minst en gång varannan timme informera sig om hur många loar som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter lo bedrivs. Vid jakt med fångstredskap ska jaktledaren kontrollera att lo återstår av tilldelningen innan fångad lo avlivas för att förvissa sig om att djur återstår av tilldelningen.

Linda Andersson
Lamdenheten
010-223 63 68

Till:

Jönköpings-Posten
Värnamo Nyheter
SmT gruppen (Smålands-Tidningen, Vetlanda-Posten, Tranås Tidning)
Post och inrikes tidning

Annonsen betalas av	Organisationsnummer
Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping	202100-2288
Annonsens placering	Antal spalter
Vid utrymme för kungörelse	
Annonsen ska införas vecka nummer	
Vecka 2.	
Bilagsexemplar av annonsen till	
Länsstyrelsen i Jönköpings län, Rättsenheten, 551 86 Jönköping	
Anmärkning	Handläggarens signum

Länsstyrelsen beslutade den 12 januari 2021 om licensjakt efter åtta lodjur i Jönköpings län, varav maximalt 3 vuxna hondjur. Beslutet är fattat i enlighet med länets förvaltningsplan för rovdjur som fastställts av länets viltförvaltningsdelegation och Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt (NV-04663-19). Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15). Jakten genomförs under perioden 1 mars-31 mars 2021 och i tre jaktområden, ett i nordvästra delen av länet (Mullsjö, del av Habo och Jönköpings kommuner), samt två i centrala och södra delen av länet (Gnosjö och del av Gislaveds, Vaggeryds, Värnamo och Sävsjö kommuner). Jakten genomförs under strängt kontrollerade former och deltagande jägare måste anmäla sig till Naturvårdsverket och Länsstyrelsen. Eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 16 februari 2021.

För att läsa beslutet i sin helhet och för mer information, besök
Länsstyrelsens webbsida: <https://www.lansstyrelsen.se/jonkoping>

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.